

אילן הנה יודע מי שנאחז בקב"ה ומי שנאחז בעבודה זרה.

מי שנאחז בקב"ה, הנה האילן פורש ענפיו ומכסה על ראשו ועושה עליו צל נאה. ומי שנאחז בצל של עבודה זרה, אותו האילן הנה מתעלה, וענפיו היו עולים למעלה. אז הנה יודע אברהם ומזהיר אותו, ולא זו משם עד שנאחז באמונת הקדוש ברוך הוא. וכך מי שהוא טהור (ד"א קר) מקבל אותו האילן, ומי שהוא טמא אינו מקבל אותו. אז ידע אברהם והיה מטהר אותם במים. ומעין מים הנה תחת אותו אילן, ומי שצריך טבילה מיד המים עולים אליו, ועולים ענפי האילן, אז ידע אברהם שהוא טמא וצריך מיד טבילה. ואם לא, יבשו המים, ואז ידע שרוצה להטמא ולהשמר שבועה ימים.

ובא וראה, שאפלו בשעה שהזמין את המלאכים אמר להם והשענו תחת העץ כדי לראות ולבדק אותם, ובאותו אילן הנה בודק את כל בני העולם. והסוד (כנדר) משום הקדוש ברוך הוא (עשה) אמר שהוא עץ החיים לכל, ולכן והשענו תחת העץ, ולא תחת עבודה זרה.

ובא וראה, כשחטא אדם, הוא חטא בעץ הדעת טוב ורע, שפתיב ומעץ הדעת וגו', והוא חטא בו וגרם מות לעולם. מה פתיב? ועתה פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים וגו' (וגרם מות לכל בני העולם). וכשבא אברהם, התקין את העולם עם אילן אחר, שהוא עץ החיים, והודיע את האמונה לכל בני העולם.

ביה חב וגרם מותא לעלמא. מה כתיב ועתה פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים וגו'. (וגרם מותא לכל בני עלמא) וכד אתא אברהם באילנא אתרא אתקין עלמא דהוא אילנא דחיי ואודע מהימנותא לכל בני עלמא:

בְּכֹל אֶתֶר פְּדָקָא יֵאוּת, בַּר בְּשַׁעְתָּא דְדִיּוּרִיָּה בְּאַרְעָא דְכְנַעַן, וּבְהָהוּא אֵילָנָא הָוָה יָדַע מָאן דְּאֶתְאַחִיד בֵּיה בְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וּמָאן דְּאֶתְאַחִיד בְּעִבּוּדָה זָרָה.

מָאן דְּאֶתְאַחִיד בְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אֵילָנָא הָוָה פְּרִישׁ עֲנַפּוּי וְחַפֵּי עַל רִישֵׁיהּ וְעֵבִיד עָלֶיהּ צֵלָא יָאָה, וּמָאן דְּאֶתְאַחִיד בְּסִטְרָא דְעִבּוּדָה זָרָה הֵהוּא אֵילָנָא הָוָה אֶסְתַּלַּק וְעֲנַפּוּי הוּוּ סְלִיקִין לְעֵילָא. פְּדִין הָוָה יָדַע אֲבָרְהָם וְאֶזְהִיר לֵיה, וְלֹא אַעֲדִי מִתַּמָּן עַד דְּאֶתְאַחִיד בְּמַהִימְנוּתָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְהָכִי מָאן דְּאִיהוּ דְכִיָּא (ד"א ל"ג הכי) מְקַבֵּל לֵיה אֵילָנָא. מָאן דְּאִיהוּ מְסַאֲב לֹא מְקַבֵּל לֵיה. פְּדִין יָדַע אֲבָרְהָם וּמְדַפֵּי לוֹן בְּמִיָּא.

וּמַעֲיִינָא דְמִיָּא הָוָה תְּחוּת הֵהוּא אֵילָנָא, וּמָאן דְּצָרִיךְ טְבִילָה מִיָּד מִיָּין סְלִיקִין לְגַבִּיָּה, וְאֵילָנָא אֶסְתַּלַּקִין עֲנַפּוּי, פְּדִין יָדַע אֲבָרְהָם דְּאִיהוּ מְסַאֲבָא וּבְעֵי טְבִילָה מִיָּד, וְאִם לֹא מִיָּא נְגִיבִין פְּדִין יָדַע דְּבְעֵי לְאֶסְתַּאֲבָא וּלְאֶסְתַּמְרָא שְׂבַעָה יוֹמִין.

הָא חֲזִי, דְּאֶפִּילוּ בְּשַׁעְתָּא דְּאֶזְמִין לוֹן לְמַלְאָכִין אָמַר לוֹן וְהִשְׁעֵנוּ תַּחַת הָעֵץ בְּגִין לְמַחְמִי וּלְמַבְדַּק בְּהוּ, וּבְהָהוּא אֵילָנָא הָוָה בְּדִיק לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא. וְרִזָּא (לְקַבֵּל) בְּגִין קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא קָא (עֲבִד) אָמַר דְּאִיהוּ אֵילָנָא דְחֵי לְכָלָא, וּבְגִין כֶּן וְהִשְׁעֵנוּ תַּחַת הָעֵץ וְלֹא תַּחַת עִבּוּדָה זָרָה.

וְהָא חֲזִי, כִּד חָב אָדָם, בְּעֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע חָב, דְּכַתִּיב וּמַעֵץ הַדְּעַת וְגו' וְאִיהוּ